

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van
[REDACTED]
[REDACTED]

Datum
22 juni 2021

Referentie
28468555

Bijlagen
- wetsvoorstel actualisatie
samenwerking universiteiten en
academische ziekenhuizen
- Formulieren internetconsultatie

Kopie voor
[REDACTED]

Reeds afgestemd met
FEZ, OWB, WJZ

Aantal pagina's
2

nota

Internetconsultatie wetsvoorstel actualisatie
samenwerking universiteiten en academische
ziekenhuizen

Aanleiding

Het met de Kamerbrief van 18 november jl. aangekondigde wetsvoorstel inzake de actualisatie van de samenwerking tussen universiteiten en academische ziekenhuizen is gereed om ter internetconsultatie te gaan.

Kernpunten

- Met dit wetsvoorstel worden de volgende onderwerpen geregeld:
  - De in de praktijk gevormde samenwerkingsstructuren tussen academische ziekenhuizen en (faculteiten der geneeskunde van) universiteiten krijgen, onder de naam universitair medisch centrum (UMC), een plek in de wet;
  - Bij deze samenwerkingsstructuren wordt geen onderscheid gemaakt tussen bijzondere en openbare universiteiten en academische ziekenhuizen. Dit komt de samenwerking tussen de Radboud Universiteit en het academische ziekenhuis ten goede nu deze entiteiten niet langer van dezelfde rechtspersoon uitgaan;
  - Het wordt mogelijk gemaakt dat in Amsterdam één academisch ziekenhuis aan twee universiteiten is verbonden in verband met de voorgenomen juridische fusie tussen de twee academisch ziekenhuizen aldaar (Amsterdam UMC).
- De internetconsultatie duurt 6 weken. Tegelijkertijd met de internetconsultatie wordt een uitvoeringstoets gevraagd aan DUO en wordt het wetsvoorstel voorgelegd aan de ATR.
- Tevens wordt het voorstel voorgelegd aan de NFU (reeds betrokken bij de totstandkoming), VSNU, ACM en NZa. Gelet op eerdere bestuurlijke toezeggingen wordt het ook voorgelegd aan Amsterdam UMC en Radboudumc.
- Het wetsvoorstel is ambtelijk afgestemd met VWS en wordt tevens voorgelegd aan M.MZS voor akkoord starten internetconsultatie.

Gevraagd besluit

Bent u akkoord met het starten van de internetconsultatie?

Planning

Datum
22 juni 2021

Fase	Maand
Consultatie en toetsing	Juli/augustus
Onderraad en MR	Augustus/september
Raad van State	Oktober/november
Tweede Kamer	December/maart
Eerste Kamer	april/juli
Inwerkingtreding	Afhankelijk van onderwerp

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW en MVWS

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Van

[Redacted]

Datum

6 december 2021

Referentie

30615669

Bijlagen

Kopie voor

**Reeds afgestemd met
WJZ**

**Akkoord van externen
VWS**

Aantal pagina's
8

nota

Vervolg wetsvoorstel actualisatie samenwerking
universiteiten en academische ziekenhuizen

Aanleiding

In november 2020 is de Tweede Kamer geïnformeerd dat het bestaande juridische kader voor de samenwerking tussen universiteiten en academische ziekenhuizen onvoldoende flexibel is om op inhoudelijke en doelmatigheidsgronden in de praktijk gewenste bestuur, inrichting en samenwerking – in het bijzonder tussen de Amsterdamse academische ziekenhuizen en universiteiten – te kunnen faciliteren. Aangekondigd is toen te streven naar indiening van een wetsvoorstel met een technische wijziging van de hoger onderwijswetgeving (WHW) tegen eind 2021.¹

Eind augustus 2021 is de internetconsultatie van het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) inzake de actualisatie samenwerking universiteiten en academische ziekenhuizen afgerond. Naar aanleiding van de reacties op de regeling van de samenwerkingsvorm Universitair medische centra (UMC's) worden u met deze nota een aantal opties voor het vervolgtraject geschetst. De governance van academische ziekenhuizen en de samenwerking met universiteiten is in OCW regelgeving opgenomen, de voorwaarden waaronder academische ziekenhuizen zorg verlenen is onderdeel van VWS regelgeving. In het VWS-deel worden geen wijzigingen beoogd. Deze nota wordt parallel ter besluitvorming voorgelegd aan MOCW en MVWS.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om te besluiten:

1. het wetsvoorstel af te slanken tot de technische wijzigingen van het formeel wettelijk voorzien in een 'fusie' tussen AMC en VUmc en van de gewijzigde samenwerking tussen universiteit en academisch ziekenhuis in Amsterdam en Nijmegen; en
2. het agenderen van een nader onderzoek om te voorzien in een adequate inbedding van UMC's in het stelsel van wet- en regelgeving.

¹ [Brief TK actualisatie governance academische ziekenhuizen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

Kernpunten

- In juli 2021 is het betreffende wetsvoorstel in internetconsultatie gegaan. Dat voorstel bevatte tevens een (bescheiden) regeling van de samenwerkingsvorm UMC (zie bijlage, paragraaf 3).
- In reactie op de internetconsultatie zijn vanuit het veld (NFU, VSNU²) en enkele universiteiten/academische ziekenhuizen bezwaren naar voren gebracht tegen het feit dat, en ook tegen de wijze waarop in het voorstel het UMC-model als samenwerkingsvorm wordt uitgewerkt (zie bijlage, paragraaf 4).
- Uit gesprekken met de betrokkenen en na bestudering van interne regelingen van instellingen blijkt dat de thans in de praktijk gehanteerde 'UMC-modellen' meer uiteen lopen, en ook dat de samenwerkingsvormen complexer zijn, dan aanvankelijk gedacht.
- Hieruit is gebleken dat het toekomstbestendig regelen van de governance van UMC's nadere doordinking en afstemming met het veld en tussen OCW en VWS vergt en verder gaat dan een louter technische wijziging. Het behelst bovendien niet enkel een wijziging van de WHW maar naar verwachting ook van VWS-zorgwetgeving (zie bijlage, paragraaf 6).
- Er zijn in de praktijk vooralsnog geen urgente problemen of knelpunten bekend die nopen tot acute aanpassing van wet- en regelgeving op het punt van de samenwerking in UMC-verband.
- Tegelijkertijd vraagt de samenvoeging van de Amsterdamse academische ziekenhuizen om wetswijziging van de WHW op kortere termijn. Deze wetswijziging is toegezegd aan Amsterdam UMC en is tevens aangekondigd in een brief aan de Tweede Kamer in november 2020 (zie bijlage, paragraaf 1).³
- Op basis van deze uitgangspunten zijn ambtelijk vier mogelijke vervolgopties uitgewerkt: (1) indienen licht aangepast consultatievoorstel, (2) afslanking voorstel, (3) afslanking voorstel i.c.m. nader onderzoek en (4) uitstel gehele voorstel (zie bijlage, paragraaf 7).
- Ambtelijk advies is om het wetsvoorstel af te slanken en de samenwerking in UMC-verband nader te onderzoeken (optie 3). Deze optie sluit aan bij toezeggingen (richting instellingen en TK) en wens (VWS) om snel met een technisch wetsvoorstel te komen. Maar tegelijkertijd wordt gekozen om (op termijn) een goede definitie van UMC's in wet- en regelgeving in te bedden.
- Ambtelijk is het veld informeel gepolst over het hierboven opgenomen voorkeursoptie/ advies. De reacties hierop zijn positief.
- Indien u beiden akkoord gaat, wordt het veld (NFU, VSNU, Amsterdam UMC, Radboud UMC) geïnformeerd en zal het wetsvoorstel in afgeslankte vorm worden opgesteld met als streven agendering in de MR begin 2022.

---

² Vereniging Samenwerkende Nederlandse Universiteiten. Recent omgedoopt tot Universiteiten van Nederland (UNL)

³ [Brief TK actualisatie governance academische ziekenhuizen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

N.v.t.

Bijlage: Achtergrond, toelichting op wetsvoorstel, uitgangspunten, knelpunten en opties UMC regeling in het WHW wetvoorstel

1. Achtergrond

AMC en VUmc hebben hun samenwerking sinds 2011 geïntensiveerd. De laatste stap in dit proces van nauwe samenwerking is het voornemen tot een samenvoeging van AMC en VUmc in een op te richten rechtspersoon Amsterdam UMC. Daarnaast heeft de Stichting Katholieke Universiteit (SKU) het academisch ziekenhuis in een aparte rechtspersoon ondergebracht; de rechtspersoon die zowel de Radboud Universiteit als Radboudumc in stand houdt. Het bestaande juridische kader ten aanzien van bestuur en inrichting in hoofdstuk 12 is onvoldoende flexibel om voornoemde ontwikkelingen te faciliteren; hiervoor is een wijziging van de WHW nodig. Deze wetswijziging is aangekondigd in een brief aan de Tweede Kamer. Opgenomen was toen te streven naar indiening van een wetsvoorstel met een technische wijziging van de hoger onderwijswetgeving (WHW) tegen eind 2021.

2. Noodzaak en uitgangspunten bij wettelijke borging UMC model als samenwerkingsvorm

Bij de nadere bestudering van het bestaande hoofdstuk 12 WHW is gebleken dat deze uitgaat van een beperkt samenwerkingsmodel, namelijk die waarbij partijen operationele werkafspraken maken over de zogeheten werkplaatsfunctie (het kunnen volgen van praktijkles en het lopen van coschappen door medische studenten van de universiteit in het academische ziekenhuis). In de praktijk huist de gehele medische faculteit tegenwoordig in het academische ziekenhuis en zijn de organisaties als UMC's bestuurlijk vervlochten. De in de praktijk gegroeide samenwerking is dus de wettelijke regeling voorbij. Aanpassing van de WHW is daarom noodzakelijk om wetgeving en praktijk goed op elkaar te laten aansluiten en de samenwerkingsvorm UMC's in te bedden.

Uitgangspunten bij de regeling van de samenwerking in UMC verband zijn:

1. de organisatiestructuren en financieringsstromen en de verantwoording hierover moeten transparant en helder zijn voor zowel intern als extern betrokkenen.
2. de bevoegd- en verantwoordelijkheden uit de WHW (o.a. onderwijs, medezeggenschap) moeten binnen samenwerking kunnen worden waargemaakt door betrokken partijen.
3. De aanpassingen moeten zoveel mogelijk uniform voor alle instellingen gelden (onder meer geen onderscheid bijzondere/openbare instellingen).

3. Wetsvoorstel in internetconsultatie

Het wetsvoorstel dat in juli 2021 naar internetconsultatie is gegaan bevat aanpassingen in wetgeving op de volgende onderwerpen:

- de in de praktijk gegroeide samenwerkingsvorm UMC tussen academische ziekenhuizen en (faculteiten der geneeskunde van) universiteiten op het gebied van onderwijs, onderzoek en wetenschap wordt met een samenwerkingsovereenkomst, op de belangrijkste onderdelen (organisatorisch en financiële bevoegdheidsverdeling, positie van studenten, medezeggenschap en personeel) vormgegeven en krijgt een plek in de wet;
- bij deze samenwerking wordt geen onderscheid gemaakt tussen bijzondere en openbare universiteiten en academisch ziekenhuizen, zodat de nieuwe samenwerkingsstructuur in Nijmegen ook 'gedekt' wordt;
- het wordt mogelijk gemaakt dat in Amsterdam één academisch ziekenhuis aan twee universiteiten is verbonden in verband met de voorgenomen samenvoeging van de twee academische ziekenhuizen aldaar.

4. Appreciatie NFU (Academische ziekenhuizen) en VSNU (Universiteiten) wetsvoorstel

De NFU en ook de VSNU hebben liever helemaal geen regeling van de UMC's (waarom iets regelen als het in de praktijk goed gaat?), maar kunnen meegaan in summiere opname van UMC's in de WHW. Zij hebben echter kritiek op het feit dat zij met de samenwerkingsovereenkomst, de daarin te regelen onderwerpen en de manier waarop dit in het wetsvoorstel is uitgewerkt, gedwongen worden hun onderlinge afspraken te herijken en (volgens hen soms) ingrijpend aan te passen. Zij wijzen erop dat dit geen wijzingen van technische aard zijn en dat deze wijzigingen voor instellingen ook leiden tot aanpassingen in organisatiestructuur.

Zij hebben een alternatieve definitie voorgesteld die enerzijds meer ruimte laat aan de partijen over wat zij onderling afspreken, maar tegelijk ingrijpender is omdat zij het UMC als organisatie willen aanduiden. Als het UMC als zelfstandige rechtspersoon in de wetgeving wordt verankerd heeft dat verdergaande consequenties voor de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de universiteiten ten aanzien van het geneeskundig onderwijs, zoals in de WHW verankerd. De NFU gaf tevens aan dat er grote verschillen zijn in hoe de UMC's zijn vormgegeven. Een aantal instellingen (Radboud Universiteit, Amsterdam UMC, Maastricht University, Erasmus MC) hebben ook nog eigenstandig input geleverd n.a.v. de internetconsultatie. Naar aanleiding bovenstaande is met een aantal UMC's nader ambtelijk overleg gevoerd.

5. Algemene Rekenkamer

Naar aanleiding van de internetconsultatie is ook ambtelijk overleg gevoerd met de Algemene Rekenkamer (AR). Men vroeg zich af of het voorstel voor de regeling van de UMC's wijzigingen bracht in de wettelijke beschreven taken en bevoegdheden van de betrokken rechtspersonen.

Met de AR is overlegd dat dat niet beoogd was, maar tegelijk is aangegeven dat nader bekeken moet worden of een samenwerkingsovereenkomst past bij de gegroeide praktijk en of het UMC als zelfstandige organisatie in de wetgeving moet worden vormgegeven. De AR heeft in het gesprek aangegeven met belangstelling naar de gemaakte keuzes uit te kijken, maar ook een eigen opvatting over te zullen hanteren en sluit een formeel advies op voorhand niet uit.

6. *Gesignaleerde knelpunten n.a.v. internetconsultatie*

- De organisatiemodellen van de verschillende UMC's blijken zover uiteen te lopen dat het lastig is om de bestaande praktijk in wetgeving te verankeren zonder dat partijen de verschillende bestaande UMC vormen in essentie ongewijzigd kunnen voortzetten, hetgeen het vertrekpunt was.
- Een zuiver technische wetwijziging op het punt van UMC's is daarmee vrijwel onmogelijk. Bovendien is er op onderdelen een verschil tussen de papieren werkelijkheid en de alledaagse praktijk.
- De wettelijke samenwerkingsbepalingen zijn bij de uitwerking van de verschillende UMC's steeds anders en naar eigen inzicht geïnterpreteerd.
- De vergaande samenwerking die in praktijk is gegroeid is niet (altijd) naar letter van de wet maar wel (voor zover wij kunnen overzien) in lijn met geest van de wet, waarmee destijds al ruimte voor verdergaande (operationele) samenwerking beoogd was.
- Er bestaan vragen met betrekking tot o.a. de positie van het wetenschappelijk personeel (wie is werkgever, is er nog sprake van gezagsverhouding personeel en onderwijsinstelling?), over de rol van de decaan in bestuur UMC (worden geattribueerde bevoegdheden niet uitgehold?), over de positie medezeggenschap en governance (wordt in huidige organisatiemodellen UMC de medezeggenschap uit de WHW wel voldoende geborgd?) en over de financiële verantwoording (financiële verantwoordingsstructuur op basis van de werkplaatsfunctie sluit niet meer aan op de praktijk waarin veel meer middelen naar UMC vloeien).
- Het is (naar derden en de overheid) niet duidelijk wat een UMC is (een samenwerkingsvorm, een zelfstandige organisatie?) en hoe de verantwoordelijkheden zijn belegd. Wat is de rechtspositie van een UMC, wie is vertegenwoordigingsbevoegd, wie is aansprakelijk?

7. *Vier opties voor vervolg wetsvoorstel*

De volgende vier opties zijn door OCW en VWS besproken. Naar aanleiding hiervan is het ambtelijk advies om voor optie 3 te kiezen.

7.1 Doorzetten van huidige wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is in consultatie geweest. Naar aanleiding van de consultatie zijn er opmerkingen gekomen van aantal stakeholders. Deze opmerkingen en

bevindingen uit interdepartementaal overleg worden meegenomen in een nieuwe versie van het wetsvoorstel waarop begin 2022 advies wordt gevraagd bij de RvS.

Voor:

- Sluit aan bij hetgeen we tot op heden extern hebben gecommuniceerd.
- Integraal voorstel: zowel mogelijk maken fusie Amsterdam en voorziening voor UMC.
- We regelen een lichte vorm van UMC-model in de WHW.

Tegen:

- Weerstand in de praktijk (NFU) tegen de gekozen vorm inbedding UMC.
- Past de in het wetsvoorstel beschreven samenwerking via afspraken in een samenwerkingsovereenkomst bij de praktijk, waarbij het UMC zich min of meer naar de buitenwereld toe positioneert als een zelfstandige organisatie?
- Eventuele kritiek van RvS en mogelijk Algemene Rekenkamer (ARK) op voorstel in de 'lichte vorm'.
- Verliezen we niet momentum om de UMC's goed in te bedden in (zorg)wet- en regelgeving?

7.2 Afslanken tot technische wijziging fusie Amsterdam- splitsing rechtspersonen Nijmegen

Op grond van opmerkingen volgend uit de internetconsultatie, interdepartementale afstemming en nadere doordenking komen we tot voortschrijdend inzicht om wetsvoorstel af te slanken tot enkel regeling van 'fusie' van de Amsterdamse ziekenhuizen, 'Nijmegen' en mogelijk een paar kleine technische wijzigingen. Dit wetsvoorstel wordt begin 2022 voor advisering aan de RvS voorgelegd.

Voor:

- Maakt wetsvoorstel aanzienlijk minder complex, de (gevolgen van de) Amsterdamse 'fusie' en de Nijmeegse casus zijn vrij eenvoudig te regelen in WHW.
- Komt tegemoet aan de toezegging aan Amsterdam UMC om op korte termijn benodigde wetswijziging te realiseren zodat de voorgenomen 'fusie' kan worden gerealiseerd.
- Komt tegemoet aan wens NFU en VSNU om geen wijzigingen in bestaande structuren aan te brengen.

Tegen:

- Risico is dat niet regelen UMC juridisch-bestuurlijk (RvS-AR) en/of politiek vragen gaat oproepen.
- Verlies van het momentum.

- We gedogen feitelijk huidige praktijk waarin wordt afgeweken van wettelijke kaders en waarbij in-transparantie blijft bestaan.
- Kan een specifieke wettelijke regeling voor een Amsterdam UMC wel worden getroffen, zonder dat er een generieke UMC-regeling wordt opgenomen?
- Doorloop en planning wetgevingstraject is mede afhankelijk van Amsterdam UMC. Bijvoorbeeld aan te leveren documenten kan leiden tot aanvullende of onvoorzien vragen welke kunnen resulteren in (aanzienlijke) vertraging.

7.3 ADVIES: Knip maken technische wijziging Amsterdam, agenderen stelselvraagstuk

Op grond van opmerkingen volgend uit de internetconsultatie, interdepartementale afstemming en nadere doordenking komen we tot voortschrijdend inzicht om wetsvoorstel af te slanken tot enkel regeling van 'fusie' van de Amsterdamse ziekenhuizen, 'Nijmegen' en mogelijk een paar kleine technische wijzigingen. Dit wetsvoorstel wordt begin 2022 voor advisering aan de RvS voorgelegd. Daarnaast wordt een traject opgestart waarin nader onderzoek wordt gedaan om te voorzien in een adequate inbedding van Universitair medische centra (UMC's) in het onderwijs, en- zorgstelsel (wet- en regelgeving). Bijvoorbeeld door benoeming van een Commissie die u gaat adviseren over toekomstige inbedding UMC-samenwerkingsvormen in OCW en VWS regelgeving. Over het op te starten traject en de daarbij denkbare opties wordt u begin 2022 geïnformeerd.

Voor:

- Maakt wetsvoorstel aanzienlijk minder complex.
- Komt tegemoet aan wens Amsterdam UMC om op kortere termijn benodigde wetswijziging te realiseren.
- Komt tegemoet aan wens NFU en VSNU om geen wijzigingen in bestaande structuren aan te brengen.
- Traject met nader onderzoek (evt. Commissie) biedt mogelijkheid om momentum te behouden en inhoudelijke vraagstukken te benoemen en uit te (laten) zoeken.

Tegen:

- Risico is dat niet regelen UMC juridisch-bestuurlijk (RvS-ARK) en/of politiek vragen gaat oproepen.
- We gedogen huidige praktijk waarin wordt afgeweken van wettelijke kaders en waarbij in-transparantie ten aanzien van financiering en governance voor een korte duur blijft bestaan maar deze wordt op langere termijn wel verholpen.

- Kan een specifieke wettelijke regeling voor een Amsterdam UMC wel worden getroffen, zonder dat er een generieke UMC-regeling wordt opgenomen?
- Doorloop en planning wetgevingstraject is mede afhankelijk van Amsterdam UMC. Bijvoorbeeld aan te leveren documenten kan leiden tot aanvullende of onvoorziene vragen welke kunnen resulteren in (aanzienlijke) vertraging.
- Mogelijk nog (toekomstige) weerstand in het veld tegen aanpassing inbedding in stelsel.

7.4 Alles uitstellen

Op grond van opmerkingen volgend uit internetconsultatie, interdepartementale afstemming en nadere doordenking komen we tot voortschrijdend inzicht om het wetsvoorstel in zijn geheel uit te stellen. De toekomstbestendige regeling van de governance van UMC's vergt nadere doordenking en we willen komen met een integraal voorstel waarvan de Amsterdamse 'fusie' en Nijmeegse samenwerking integraal onderdeel van uitmaken. Een optie is om ook in dit geval een traject met een nader onderzoek te starten waarin bijvoorbeeld een Commissie u gaat adviseren over een toekomstige inbedding van UMC's in OCW en VWS stelsel. De Amsterdamse fusie (of breder fusie/samenwerkingsvraagstukken) kan eventueel in opdracht Commissie worden meegenomen.

Voor:

- Geeft ruimte om te komen tot een gedegen en gedragen integraal voorstel tot herziening governance samenwerking academische ziekenhuizen en universiteiten.
- Kan leiden tot voorstel met draagvlak bij partijen (mits we tot compromis kunnen komen).

Tegen:

- Omdat een wetswijziging noodzakelijk is kan de gewenste 'fusie' tussen AMC en VUmc voorlopig niet plaatsvinden. Dit leidt tot bestuurlijke druk vanuit Amsterdam UMC en sluit ook niet aan bij eerdere toezeggingen richting Amsterdam UMC én aankondiging aan de Tweede Kamer.
- NFU en VSNU mogelijk niet blij met stelselbesluit.
- Mogelijk nog (toekomstige) weerstand in het veld tegen stelselherziening.

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

Datum

20 juni 2022

Referentie

33177692

Bijlagen

- concept wetsvoorstel
- beslisnota vervolg wetsvoorstel
actualisatie samenwerking
universiteiten en academische
ziekenhuizen

Intern OCW afgestemd

FEZ (DG-control), HOenS

nota

Ministerraadtraject wetsvoorstel aanpassing enkele
bepalingen inzake bestuur en inrichting academische
ziekenhuizen

Aanleiding

Het ontwerp-wetsvoorstel tot aanpassing enkele bepalingen inzake bestuur en inrichting academische ziekenhuizen is gereed om te worden aangeboden aan de CWIZO. Omdat door DGHBWE met de betrokken partijen is gecommuniceerd dat het wetsvoorstel voor het zomerreces naar de ministerraad en de naar de Raad van State zal worden geleid, is het wenselijk dat deze in de CWIZO van 4 juli a.s. wordt behandeld.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd akkoord te geven op de concepttekst, waarmee de aanvraag van een advies aan de Afdeling advisering van de Raad van State wordt voorbereid via het ministerraadtraject, beginnende bij het ambtelijk voorportaal.

Kernpunten

Het wetsvoorstel regelt de samenvoeging van de twee academische ziekenhuizen te Amsterdam, AMC en VUmc tot Amsterdam UMC. In november 2020 is per brief door MOCW, mede namens MVWS, aan de Kamer toegezegd om op inhoudelijke en doelmatigheidsgronden deze in de praktijk gewenste samenvoeging te faciliteren. Het wetsvoorstel bevat daarom:

- de voorwaarden die de regering verbindt aan die samenvoeging en de daarmee verband houdende opheffing van het AMC, een openbaar academisch ziekenhuis en publiekrechtelijk rechtspersoon, en
- de gevolgen van de samenvoeging, namelijk dat in Amsterdam één academisch ziekenhuis aan twee universiteiten is verbonden.

Daarnaast regelt het wetsvoorstel dat de bepalingen uit de WHW betreffende het gemeenschappelijk beleidsorgaan (GBO) en het gemeenschappelijk uitvoeringsorgaan (GUO) en het periodieke overleg tussen het bestuur van de faculteit der geneeskunde en raad van bestuur van het academische ziekenhuis ook van toepassing worden op de samenwerking tussen bijzondere universiteiten en academisch ziekenhuizen, aangezien in de praktijk al wordt gewerkt met een dergelijk GBO en GUO.

Toelichting

Achtergrond

Samenvoeging AMC en VUmc

- Sinds 2018 treden het VUmc en het AMC al gezamenlijk naar buiten toe als Amsterdam UMC en wordt via harmonisatie en integratie gewerkt aan het vormgeven van één organisatie met één systeem van werken en één leidinggevende structuur.
- Het samenvoegen van beide ziekenhuizen en het voortzetten van de wettelijke taken door één academisch ziekenhuis is zowel door de NZa als de ACM eind 2017 getoetst en akkoord bevonden. Hier is de Tweede Kamer destijds over geïnformeerd.
- Om de samenvoeging te realiseren zijn geen aanvullende aanpassingen in de zorgwet- en regelgeving nodig.
- De samenvoeging heeft geen gevolgen voor het bestaand onderwijs(aanbod). Beide universiteiten behouden een eigen faculteit Geneeskunde, met een eigen decaan, eigen opleidingen en blijven hun eigen wettelijke taken borgen in de faculteit, met behoud van eigen wettelijke gremia, zoals examencommissie, opleidingscommissie en facultaire studentenraad. Door de faculteiten wordt op dit moment al nauw samengewerkt.

Samenwerking via GBO en GUO

- De samenwerking tussen bijzondere universiteiten en academische ziekenhuizen (in Nijmegen en Amsterdam) werd niet in de WHW gereguleerd, omdat deze destijds van dezelfde rechtspersoon uitgingen, waarmee de onderlinge afstemming van taken geborgd was.
- Inmiddels zijn in beide gevallen deze rechtspersonen, vanwaar de universiteit en het academische ziekenhuis uitgingen, gesplitst, waardoor er meer behoefte is aan afstemming in de samenwerking en men het GBO en GUO model is gaan gebruiken. Met het wetsvoorstel wordt bij de praktijk aangesloten.

Afstemming

UMC's

- In het internetconsultatieversie van het wetsvoorstel was een summiere regeling van het samenwerkingsmodel UMC opgenomen. Dit stuitte echter op bezwaren van het veld. Gebleken is dat de bestuurlijke en operationele inrichting van UMC's op onderdelen te verschillend is en de duiding van de samenwerking te complex om op eenvoudige wijze in de wet op te nemen.
- Door uw voorganger is, samen met de voormalige minister van VWS, daarom besloten om eerst nader onderzoek te doen naar de UMC's, de bestaande en gewenste bevoegdheid- en verantwoordelijkheidsverdeling en de gevolgen voor het personeel en de medezeggenschap (zie bijgevoegde beslisnota).

Datum
20 juni 2022

- Indien de uitkomsten van het onderzoek daartoe aanleiding geven kan een commissie van deskundigen worden ingesteld om op deze thema's te adviseren. Eventuele aanpassingen zullen dan in een ander wetsvoorstel worden opgenomen.

Andere departementen (evt. ARK)

- Het wetsvoorstel is ambtelijk besproken en afgestemd met VWS. Het wetsvoorstel raakt het beleid van VWS, maar VWS is formeel inhoudelijk niet betrokken bij het wetsvoorstel. MVWS tekent de stukken niet.
- Het wetsvoorstel is afgestemd met FIN. FIN is akkoord.
- Het wetsvoorstel is afgestemd met J&V. J&V is akkoord.

Planning

4 juli 2022	CWIZO
15 juli 2022	MR (indien geen RWIZO)
Medio oktober 2022	Advies Raad van State
Medio november 2022	Aanbieden wvs aan Tweede Kamer
1 januari 2024	Inwerkingtreding wetsvoorstel

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

Datum

04 juli 2022

Referentie

33372772

Bijlagen

-concept wetsvoorstel

-ministerraadformulier

Intern OCW afgestemd

HOenS

nota

Ministerraadtraject wetsvoorstel aanpassing enkele bepalingen inzake bestuur en inrichting academische ziekenhuizen

Aanleiding

Het wetsvoorstel aanpassing enkele bepalingen inzake bestuur en inrichting academische ziekenhuizen is behandeld in de CWIZO van 4 juli jl. (hamerstuk). De CWIZO is akkoord met rechtstreekse doorgeleiding van het wetsvoorstel naar de ministerraad (MR) van 15 juli aanstaande.

Gevraagd besluit

U wordt gevraagd akkoord te gaan met aanbieding van het wetsvoorstel aan de MR en het bijgevoegde ministerraadformulier te ondertekenen. Met het aanbiedingsformulier verzoekt u de MR in te stemmen met het verzenden van het wetsvoorstel naar de Raad van State voor advisering.

Toelichting

- Het wetsvoorstel regelt de samenvoeging van de twee academische ziekenhuizen te Amsterdam, AMC en VUmc tot Amsterdam UMC. Daarnaast regelt het wetsvoorstel dat de samenwerking tussen de besturen van de faculteiten der geneeskunde en academische ziekenhuizen verloopt via een gemeenschappelijk beleidsorgaan (GBO), eventueel een gemeenschappelijk uitvoeringsorgaan (GUO), en een periodiek overleg, ongeacht of het nu gaat om openbare of bijzondere universiteiten en academisch ziekenhuizen.
- De samenvoeging van het VUmc en het AMC is jaren geleden in gang gezet. Sinds 2018 treden zij gezamenlijk naar buiten als Amsterdam UMC.
- Het samenvoegen van beide ziekenhuizen is zowel door de NZa als de ACM eind 2017 akkoord bevonden.
- Het wetsvoorstel is in november 2020 is per brief aan de Tweede Kamer aangekondigd.
- De samenvoeging heeft geen gevolgen voor het bestaand onderwijs(aanbod). Beide universiteiten behouden een eigen faculteit Geneeskunde, die zelf verantwoordelijk zijn en blijven voor hun wettelijke taken.
- In de praktijk werken alle universiteiten en academische ziekenhuizen met het GBO en GUO model. Met het wetsvoorstel wordt bij de praktijk aangesloten.
- Het wetsvoorstel regelt niet de samenwerkingsvorm UMC. Eerst is een nadere verkenning nodig naar de bestaande en gewenste bevoegdheid- en verantwoordelijkheidsverdeling en de gevolgen voor het personeel en de medezeggenschap. Eventuele aanpassingen zullen in een ander wetsvoorstel worden opgenomen.

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

Datum

14 november 2022

Referentie

34843006

Bijlagen

-wetsvoorstel;
-nader rapport;
-verslag internetconsultatie;
-beslisnota's

Intern OCW afgestemd

HOenS

Interdepartementaal

afgestemd

nota

Wetsvoorstel aanpassing enkele bepalingen inzake
bestuur en inrichting academische ziekenhuizen

Aanleiding

De Afdeling advisering van de Raad van State (RvS) heeft op 29 september 2022 advies uitgebracht op het wetsvoorstel aanpassing enkele bepalingen inzake bestuur en inrichting academische ziekenhuizen. Het dictum van het advies is B. Het wetsvoorstel is gereed voor indiening bij de Tweede Kamer.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd:

- akkoord te gaan met het nader rapport, het gewijzigde wetsvoorstel en de gewijzigde memorie van toelichting en indien u akkoord bent het nader rapport en de memorie van toelichting te ondertekenen; en
- akkoord te gaan met het verslag van de internetconsultatie en de publicatie op de internetconsultatiewebsite.

Kernpunten

- Naar aanleiding van het advies zijn het wetsvoorstel en de memorie van toelichting op enkele punten aangevuld;
- Het nader rapport is ambtelijk afgestemd met VWS; MVWS wordt door ambtelijk VWS separaat gevraagd akkoord te gaan met het advies, het nader rapport en de aanpassingen in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting;

Toelichting

Inhoud wetsvoorstel

- Het wetsvoorstel regelt de voorwaarden die worden gesteld aan de samenvoeging van VUmc en AMC en de daarmee verband houdende opheffing van het AMC, een openbaar academisch ziekenhuis en publiekrechtelijk rechtspersoon, alsmede de gevolgen van de samenvoeging, namelijk dat in Amsterdam één academisch ziekenhuis aan twee universiteiten is verbonden.
- Daarnaast regelt het wetsvoorstel dat de samenwerking tussen de besturen van de faculteiten der geneeskunde en academische ziekenhuizen verloopt via een gemeenschappelijk beleidsorgaan (GBO), eventueel een gemeenschappelijk uitvoeringsorgaan (GUO), en een periodiek overleg, ongeacht of het nu gaat om openbare of bijzondere universiteiten en academisch ziekenhuizen. Dit komt mede de samenwerking tussen de Radboud Universiteit en het daaraan verbonden academische ziekenhuis ten goede nu deze entiteiten niet langer van dezelfde rechtspersoon uitgaan.

- Het wetsvoorstel regelt niet de samenwerkingsvorm UMC. Eerst is een verkenning en mogelijk nader onderzoek nodig naar de bestaande en gewenste bevoegdheids- en verantwoordelijkheidsverdeling en de gevolgen voor het personeel en de medezeggenschap. Eventuele aanpassingen zullen in een ander wetsvoorstel worden opgenomen.

Advies RvS

De RvS heeft twee vragen met betrekking tot de reikwijdte van het voorstel en adviseert in te gaan op de gemaakte keuzes met betrekking tot die reikwijdte en hierbij tevens in te gaan op het tijdspad ten aanzien van de bredere wettelijke inbedding van UMC's in de WHW.

Regulering samenwerking

De RvS vraagt of met de uitbreiding van het toepassingsbereik van de bepalingen, die zien op de samenwerking tussen openbare universiteiten en academische ziekenhuizen, naar de privaatrechtelijke universiteiten en academische ziekenhuizen, vooruit wordt gelopen op de uitkomsten van de verkenning naar de toekomstige inbedding van UMC's in het stelsel van wet- en regelgeving. In het nader rapport is uiteengezet dat het hierbij gaat om codificatie van een bestaande situatie: feitelijk werken alle universiteiten en academische ziekenhuizen op dit moment met een GBO en sommige met een GUO, ongeacht of zij uitgaan van publiek- of privaatrechtelijke rechtspersonen. In Amsterdam zal bovendien, na inwerkingtreding van het wetsvoorstel, sprake zijn van een nieuwe en gemengde samenwerkingsvorm, namelijk die tussen een openbare universiteit, een bijzondere universiteit en een bijzonder academisch ziekenhuis. Met dit onderdeel van het voorstel wordt ook deze gemengde samenwerkingsvorm ondervangen. Dit is verduidelijkt in het wetsvoorstel. De nu voorgestelde wijziging staat niet aan een latere aanpassing in de wet- en regelgeving in de weg, indien de uitkomsten van de verkenning, en het eventuele nadere onderzoek, daartoe aanleiding geven. Een en ander is in paragrafen 3.3 en 8 van de memorie van toelichting verduidelijkt en nader uitgelegd.

Eén-op-één relatie universiteit en academisch ziekenhuis

De RvS vraagt naar de reden voor de keuze de één-op-één relatie tussen een universiteit en een academisch ziekenhuis alleen ten behoeve van de Amsterdamse situatie te doorbreken en vraagt of de fysieke afstand, zoals in Amsterdam, doorslaggevend is hierbij of dat (ook) andere factoren een rol spelen. In het nader rapport is uiteengezet dat er geen noodzaak is om in de WHW ten algemene de mogelijkheid op te nemen dat twee universiteiten met één academisch ziekenhuis verbonden kunnen zijn in het kader van hun wettelijke taak met betrekking tot het geneeskundig onderwijs en onderzoek; die noodzaak ontbreekt eveneens als het gaat om het opnemen in de WHW van algemeen verbindende voorschriften aangaande samenwerking, fusies of samenvoegingen van twee academische ziekenhuizen. Universiteiten en academische ziekenhuizen hebben desgevraagd aangegeven geen plannen te hebben tot een dergelijke

fundamentele aanpassing in die onderlinge bijzondere samenwerking. Indien dergelijke plannen in de toekomst ontstaan, dan kan te zijner tijd worden gewogen of de fysieke afstand of andere factoren doorslaggevend zijn en kunnen in een wetsvoorstel nadere voorschriften worden opgenomen. Mocht bij de verkenning naar de samenwerkingsvorm UMC toch blijken dat er wettelijke belemmeringen zijn in de overige vormen van onderlinge samenwerking dan zal dat bij de wettelijke inbedding van UMC's worden meegenomen.

Tijdpad verkenning UMC's

In het nader rapport is aangegeven dat OCW en VWS, in afstemming met het veld, als eerste stap in de verkenning naar UMC's, een inventarisatie zullen uitvoeren van de vraagstukken die het bestuur en inrichting van de UMC's aangaan. De eerste (oriënterende) gesprekken met de relevante veldpartijen zullen nog dit jaar worden ingepland en zo mogelijk worden gevoerd. De verdere uitvoering van de verkenning, en de verslaglegging daarover, zal plaatsvinden in 2023. In het verslag van de verkenning zal ook worden ingegaan op de vraag of voor specifieke onderwerpen nader onderzoek nodig is. Paragraaf 8 van de memorie van toelichting is aangevuld met het hier geschetste tijdpad.

Verlag internetconsultatie en beslisnota's

- Het wetsvoorstel heeft open gestaan voor internetconsultatie van 13 juli 2021 tot en met 20 augustus 2021. Van de reacties is een verslag opgesteld, waarin ook op de reacties wordt ingegaan.
- Paragraaf 8 van de memorie van toelichting bevat ook een weergave van de reacties en de waardering daarvan.
- Het is de bedoeling dat het verslag wordt gepubliceerd op de internetconsultatiewebsite.
- Naar aanleiding van de reacties uit de internetconsultatie is de regeling van de samenwerkingsvorm UMC uit het wetsvoorstel geschrapt en eerst een verkenning uit te voeren naar de UMC's.
- Op het moment van indiening van het wetsvoorstel worden de relevante beslisnota's openbaar gemaakt. Deze zijn voor uw informatie bijgevoegd.

Planning

- Na indiening van het wetsvoorstel zal de behandeling in de Tweede en Eerste Kamer naar verwachting tussen maart 2023 en juli 2023 plaatsvinden, waarna het wetsvoorstel in augustus 2023 kan worden gepubliceerd.
- De beoogde inwerkingtredingsdatum is 1 januari 2024.